

Täysistunto

Torstai 9.11.2017 klo 16.00—18.49

2.3. Suullinen kysymys EU:n ja Suomen päästövähennystavoitteista (Ville Niinistö vihr)

Suullinen kysymys SKT 153/2017 vp

Suullinen kyselytunti

Toinen varapuhemies Arto Satonen: Otamme seuraavan kysymyksen. Edustaja Niinistö.

Keskustelu

16.33 **Ville Niinistö vihr:** Arvoisa puhemies! Suomalaiset odottavat hallitukselta toivoa luovaa ja kestävää tulevaisuutta rakentavaa politiikkaa. Suomalaiset odottavat hallitukselta myös oikeudenmukaisuutta. Näitä toiveita ovat nakertaneet hallituksen leikkaukset koulutuksesta ja se, että perusturvan jäädytys ja leikkaukset köyhimmiltä jatkuvat myös ensi vuonna. Mutta niitä nakertaa myös se, että tulevaisuutta rakentavaa ilmastopolitiikkaa ei tehdä tarpeeksi. Sitä ei tehdä tarpeeksi liikennepolitiikassa mutta ei laajemmin muutenkaan.

Nyt tänä viikkona ja ensi viikkona on Bonnissa ilmastokokous, ja elämme vuosia, jolloin ilmaston lämpeneminen on karkaamassa käsistä niin, että tavoitteita ilmaston lämpenemisen pitämiseksi alle 2 asteessa, tai tavoitellaan jopa 1,5 asteen lämpenemisen rajaa, on hyvin vaikeaa saavuttaa nykyisillä EU:n ja Suomen päästövähennystavoitteilla. Eli nyt olisi tärkeää, että Suomi nostaisi sitoumuksiaan — toisin kuin tämä hallitus on tähän mennessä tehnyt, eli leikannut ilmastorahoitusta jopa yli puolella ja ei ole löytänyt uusia päästövähennystavoitteita. [Puhemies koputtaa] Miten, ministeri Tiilikainen, onko Suomella annettavaa Bonnissa, niin että päästövähennystavoitteita kiristetään?

16.34 **Asunto-, energia- ja ympäristöministeri Kimmo Tiilikainen** (vastauspuheen-vuoro): Arvoisa puhemies! Kannattaa aina keskittyä siihen, mistä kulloinkin neuvotellaan. Edustaja Niinistön tuoma huoli ilmaston lämpenemisestä on huikean iso huoli, joka varmasti jaetaan tuolla Bonnissa laajasti.

Nyt on tärkeää edetä Pariisin sopimuksen toimeenpanossa, ja nuo ratkottavat kysymykset liittyvät siihen, miten pystymme seuraamaan ja raportoimaan mahdollisimman luotettavasti ja läpinäkyvällä tavalla eri maitten päästöjä erilaisista lähteistä, jotta tuo kuva tarvittavista toimista ilmastonmuutoksen pitämiseksi siedettävissä rajoissa tarkentuu ja pystytään arvioimaan tehtyjen toimenpiteiden ja eri maitten antamien lupauksen vaikutusta. Myös EU:ssa on tärkeää, että nuo Pariisin sopimuksen lupaukset miinus 40 prosentin päästövähennyksistä saatetaan ensin lainsäädäntöön ja voimaan, ja muutaman vuoden kuluttua tulevat sitten ne kierrokset, joissa arvioidaan tarkemmin lisätoimien tarvetta.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 115/2017 vp

Mitä tulee ilmatorahoitukseen, [Puhemies koputtaa] Finnfund toimii aktiivisesti sillakin saralla.

Toinen varapuhemies Arto Satonen: Nyt on mahdollista tehdä tähän lisäkysymyksiä.

16.35 Ville Niinistö vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tosiaan tilanne on se, että meillä on nyt kolme ennätyslämpimintä vuotta takana, 2014—2016 ovat mittaushistorian lämpimimpiä vuosia. Äärimmäiset sääilmiöt ovat lisääntyneet, ja on tilastollinen fakta, että tämä aiheuttaa jo merkittävästi taloudellista haittaa globaalisti, ja nämä haitat vain kasvavat vuosi vuodelta. Eli se, että nyt toimitaan lähivuosina ja päästövähennysten tahtia kiristetään, on ihmisten hyvinvoinnin etu, se on talouden etu, ja ne maat, jotka sitä ovat ensimmäisten joukossa tekemässä, hyötyvät siitä myös kestäväen talouden ja hyvinvoinnin rakentamisessa omille kansalaisilleen. Että se on myös parasta köyhyyden torjumisen ja eriarvoistumisen torjumisen politiikkaa, jos me osaamme luoda näitä työpaikkoja nyt Suomeen. Siksi haluan kysyä hallitukselta: kun me tiedämme jo, että vuoden päästä Puolassa arvioidaan, riittävätkö nykyiset sitoumukset, ja me tiedämme suurella todennäköisyydellä, että EU:nkaan antamat sitoumukset eivät riitä ja että mitä aikaisemmassa vaiheessa päästövähennyksiä tehdään, sitä edullisemmaksi ne tulevat pitkällä aikavälillä, niin onko Suomi valmis tarkastelemaan omia toimiaan tänä ja ensi vuonna [Puhemies koputtaa] kohti Puolan kokousta vuoden päästä?

16.37 Asunto-, energia- ja ympäristöministeri Kimmo Tiilikainen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ensimmäinen täytyy aina varmistaa se, että teemme mitä olemme jo luvanneet, ja tässä kohtaa Suomi toimeenpanee Pariisin sopimusta ja EU:n antamia lupauksia ja Suomen omia lupauksia hyvin tarmokkaasti. Olemme uudistaneet energia- ja ilmastostrategian jo vuosi sitten, asettaneet maailmanlaajuisesti kunnianhimoiset tavoitteet nostaa uusiutuvan energian osuus yli 50 prosenttiin, luopua kivihiilen energiakäytöstä kokonaan, puolittaa fossiilisen öljyn käyttö ensi vuosikymmenellä. Nämä ovat erittäin arvostettavia, hyviä tavoitteita. Lisäksi jokin aika sitten hallitus toi eduskunnan käsittelyyn päästövähennyssuunnitelman, ilmastosuunnitelman ilmastolain mukaisesti, miten seuraavalla vuosikymmenellä vähennämme niitä päästöjä, mitä syntyy asumisesta, liikenteestä ja niin edelleen.

Näissä kysymyksissä, aivan kuten edustaja kysyy, edelläkävijyys ja yritysten rooli on erittäin tärkeä, ja olen ylpeä suomalaisista yrityksistä, jotka esimerkiksi [Puhemies koputtaa] Kansainvälisen energiajärjestön kokouksessa parina viime päivänä esiintyivät ja kertoivat omista suunnitelmistaan.

16.38 Silvia Modig vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Bonnin ilmastokokouksesta on kuultu uutinen, että Syyrian delegaatti olisi ilmoittanut Syyrian halukkuudesta liittyä Pariisin sopimukseen. Kun Nicaragua on jo allekirjoittanut sen, näyttää siltä, että me olemme tilanteessa, jossa Yhdysvallat yksin, ainoana maana, on jäämässä Pariisin sopimuksen ulkopuolelle.

Tämä nostaa kysymyksen hiilitulleista taas ajankohtaiseksi. Hiilitullin ajatus on se, että tuontitavaroita verotettaisiin EU:n rajalla niiden päästöjen mukaan. Täällä olisi tasavertaiset kilpailuolosuhteet, ja se, joka ei välitä ilmastotyöstä, ei saisi siitä kilpailuetua. Tämä voisi myös luoda painetta Yhdysvaltojen suuntaan liittyä Pariisin ilmastopöytäkirjaan.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 115/2017 vp

Kysyin teiltä tästä, ministeri Orpo, kevään puolella — suhtauduitte ajatukseen avoimesti, mutta sanoitte, että ette ole perehtynyt mutta aiotte perehtyä tähän hyvään ideaan. Kysymykseni olisi teille: oletteko kerennyt perehtyä, ja aikooko Suomi edistää tätä hiilitullien käyttöönottoa EU:ssa?

16.39 Ulkomaankauppa- ja kehitysministeri Kai Mykkänen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tämä on kauppapolitiikan alaan kuuluva kysymys. Tärkeätä olisi tietysti se, että me saisimme myös ne maat, jotka tällä hetkellä eivät ole mukana hiilen hinnoittelussa, siis päästökauppajärjestelmissä, siihen mukaan. Onneksi muun muassa Kiinassa monella alueella jo sovelletaan päästökauppaa, ja onneksi Yhdysvalloissa monet osavaltiot ovat itse asiassa lisänneet kunnianhimoa viimeisen vuoden aikana, eikä päinvastoin, ja uskon, että tämä etenee.

Kysymys siitä, että esimerkiksi Euroopan unioni asettaisi erillisiä hiilidioksidiarvioihin perustuvia tullevia vaikkapa tuontiteräkselle, on käytännössä kyllä erittäin vaikea, koska jos asettaisimme tällaisen tullin, Kiina kertoisi heti, että kyllä heilläkin on päästökauppaa näillä ja näillä aloilla, kyllä Saksan teollisuus saa alennusta sähkön hinnasta ja niin edelleen. VTO-tuomioistuimessa tämäntyyppinen tulli kaatuisi mahdottomuuteensa aivan varmasti, jos rehellisiä ollaan. Mutta periaate on toki oikea.

Aikaisemmin täällä on puhuttu ilmastorahoituksesta, ja haluan sanoa, että kuva ei suinkaan ole niin synkkä kuin mihin edustaja Niinistö viittasi aiemmin. Käytännössä olemme juuri tehneet Suomen historian suurimman sopimuksen 500 miljoonan euron hankeputkesta yhdessä Maailmanpankin kanssa, [Puhemies koputtaa] Finnfund on tehnyt 200 miljoonan euron sijoituspäätökset pääosin uusiutuvaan energiaan viimeisen vuoden aikana, ja tällä hallituskaudella tulemme laittamaan 0,5 miljardia uutta sijoitusmuotoista apua nimenomaan köyhimpien maiden puhtaan energian järjestelmiin.

16.40 Leena Meri ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Täällä otettiin esille jo aikaisemmin tämä, miten perussuomalaiset ovat suhtautuneet energia- ja ilmastostrategiaan, ja varmaan on jokaiselle itsestään selvä asia, että jokainen meistä on huolehtinut tulevaisuudesta, ympäristöstä ja luonnosta. Kyse on tietysti niistä keinoista ja siitä, millä työkaluilla sinne lopputulokseen päästään. Me peräsimme sitä, miten oikeudenmukaisesti ihmiset voivat osallistua näihin talkoisiin ja miten heitä tuetaan. Tuossa edustaja Ronkaisen kysymyksessä, johon en oikein itsekään tässä saanut vastausta, me kysyimme juuri näitä keinoja. Ollaan verottamassa polttoaineita ja vaikeuttamassa ihmisten työmatkoja, ja ei ole varaa vaihtaa autoa, joten kysyttiin niitä konkreettisia keinoja, miten tavallinen ihminenkin voisi osallistua ympäristönsuojeluun. Ei nyt ole kysymys siitä, että vastustettaisiin ympäristönsuojelua, vaan siitä, että ei ole välttämättä varaa vaihtaa sitä autoa. Että niitä konkreettisia keinoja en ole nyt [Puhemies koputtaa] oikein kuullut.

16.41 Asunto-, energia- ja ympäristöministeri Kimmo Tiilikainen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kuten jo yritin täällä vastata, ja voin yrittää paremmin, jos viestissä oli epäselvyyttä, jokainen suomalainen, jolla on auto pihalla tai tallissa tai kadunvarressa, osallistuu ilmastotyöhön sitä mukaa kun nostamme myytävän polttoaineen sekoitelvelvoitetta eli sitä, kuinka paljon siinä täytyy olla uusiutuvaa komponenttia. Joka ainoa autoilija pääsee tähän mukaan, olkoonpa se ajoneuvo vanha tai uusi. Jokainen voi valita pyöräilyn, kävelyn tai joukkoliikenteen siellä, missä ne ovat tarjolla arkisen liikkumisen väli-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 115/2017 vp

neinä. Moni suomalainen, jolla on mahdollisuus valita oman kotinsa lämmitysmuoto, on siirtynyt öljystä pois maalämpöön, pellettiin ja tämänkaltaisiin ratkaisuihin, ja myös kaukolämmön tuotannossa monet vastuulliset kaupungit ovat jo luopuneet fossiilisesta energiasta ja siirtyneet uusiutuvaan, jotta kotimme pysyisivät lämpiminä [Puhemies koputtaa] ilman päästöjä.

Kysymyksen käsittely päättyi.